

Дуальність як один із основних механізмів ефективності професійної освіти Німеччини

Дуальна система професійної підготовки, яка зародилась в Німеччині, отримала визнання у світовій практиці професійної освіти. Вона реалізується відповідно до законодавства про професійну освіту завдяки взаємодії двох самостійних в організаційному та правовому плані ланок освіти. До цієї системи входять дві різні навчально-виробничі сфери, а саме - підприємство та державне професійне училище, які діють для досягнення спільної мети – підготовки майбутніх фахівців [1, 3]. Основою існування професійної освіти є Закон про професійну освіту, а викладання в професійних училищах здійснюється на основі загальних навчальних планів федеральних земель, які узгоджені зі змістом Положень з професійної освіти.

В межах дуальної системи реалізується в Німеччині початкова професійна освіта (поєднання навчання в професійному училищі з працею на робочому місці). Найбільш поширений тип професійних училищ – училища з неповною формою навчання для молоді після 9 чи 10 років навчання в обов'язковій основній школі. Окрім цього існують училища з повною формою навчання, які реалізують різні курси професійного навчання. Повністю підготуватися до виконання різних службових обов'язків зі спеціальності дозволяє стажування без відриву від виробництва [1, 7].

Вищезгадана система передбачає залучення до процесу підготовки кадрів підприємства, які йдуть на досить великі витрати, пов'язані з навчанням працівників, адже добре розуміють, що ці витрати є хорошим вкладенням капіталу. При цьому підприємства зацікавлені не лише в результатах навчання, але й в його змісті та організації. Агентства з працевлаштування допомагають всім бажаючим отримати місце на підприємстві для здобуття освіти.

Як свідчить аналіз праць німецьких дослідників (А. Шелтен, К. Штратман, Х. Штегман та ін.), дуальна система забезпечує тісний взаємозв'язок та взаємодію професійного навчання з виробничою сферою, своєчасну реакцію на зміну її потреб та врахування тенденцій розвитку.

Державному регулюванню в сфері дуальної освіти сприяють спеціалізовані ринки праці за професіями, адже вони створюють стимул для працевлаштування молоді, визначають перше працевлаштування та подальшу професійну кар'єру. Майже третина підлітків отримує професійну освіту за 350 професіями, які мають державну ліцензію. Опис професій зафіксовано в так званих Положеннях з професійної освіти, в яких відображено рамки, терміни, процес навчання та вимоги до іспитів. Так як стан економіки постійно змінюється, за останні роки опис професій був змінений, а також виникли деякі нові професії [2, 4].

Таким чином, метою професійної освіти в Німеччині в рамках дуальної системи є підготовка молоді для вступу на ринок праці в якості кваліфікованої робочої сили. Комбінування шкільного та виробничого навчання, тобто теоретичної та практичної кваліфікації, гарно себе зарекомендували та визнані на міжнародному рівні. Перейняття німецького досвіду є доволі корисним, оскільки для вітчизняної освіти проблема встановлення тісного взаємозв'язку навчання зі сферою виробництва є однією з найбільш актуальних. Тому поширення принципів дуальної організації серед закладів професійної освіти може стати своєчасним та перспективним.

Література:

1. Duale Ausbildung sichtbar gemacht. Bonn: Bundesministerium für Bildung und Forschung, 2007. – 41 S.
2. Martin Heidenreich. Die duale Berufsausbildung zwischen industrieller Prägung und wissensgesellschaftlichen Herausforderungen. – 27 S.
Режим доступу: <http://www.sozialstruktur.uni-oldenburg.de/dokumente/berufzfs.pdf>

